

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt VIII. Libertatem à peccato in hac mortali vita esse imperfectam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

minui magis & debilitari necesse est, donec ad illam veniatur perfectionem, vbi cor totum & animum absolutissima possideat charitas, quæ amplius non possit augeri. Itaque sanctus Fulgentius: Libertas, inquit, quæ non ex humano arbitrio nascitur, sed gratuita Dei miseratione confertur, à bona voluntate sumit exordium: & per fructum sanctificationis, in vita æterna plenum sui sortitur effectum. Quocirca in hac libertate, eo quisque maiores progressus facit, quo magis in eo proficit, quod per Prophetam præcipitur: *Servite Domino in læticia. Hilarè enim datorem diligit Deus.* magna proinde libertate, quia magna prorsus alacritate & hilaritate Domino seruebat, qui dixit: *Viã mandatorum tuorum cucurri, cùm dilatasti cor meum.* Crescente igitur delectatione iustitiæ, libertas quoque ipsa crescit, & quidem eousque sensim, vt ille tandem animus fiat, ad quem dicit Augustinus, verum Christianum posse peruenire, vt plus amet Dominum, quam timeat gehennam: vt, etiamsi dicat illi Deus, vt de delicijs carnalibus sempiternis, & quantum potes peccas, nec morieris, nec in gehennam mitteris, sed mecum tantummodo non eris: exhorrescat, & omnino non peccet, non iam, vt in illud quod timebat non incidat, sed ne illum quem sic amat, offendat. in quo vno est requies, quam oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quam præparauit Dominus diligentibus se.

CAPVT VIII.

Libertatem à peccato in hac mortali vita esse imperfectam.

PROPTER charitatè igitur, qua Dei præceptum sincere diligitur, diligendoque completur, vera est in hac mortali vita libertas à vitijs: sed tamen imperfecta est, propterea quòd, quãdiu vita hæc agitur, aliqua ex parte captiui teneamur. Prima libertas (vt ait D. Augustinus)

Cap. 19. lib. de
incarnat. &
gratia.

Cap. 17. lib. de
catechizandu
iudibus.

Traclatu 41.
super Ioannem.

gustinus) est carere criminibus. His quisquis caret (debet autem carere omnis Christianus) incipit caput erigere ad libertatem. Inchoata enim est & non perfecta libertas. Liber erat Apostolus, qui Domino suo Christo liberaliter libenterque seruebat: sed si tota plenaque libertate frueretur, non diceret, videre se aliam legem in membris suis, repugnantem legi mentis suæ. Caro enim, quemadmodum eiusdem habet sententia, concupiscit aduersus spiritum, & spiritus aduersus carnem; vt non quæcunque velimus, ea faciamus. Quod scriptum est de ijsipis, quibus & illud dicitur: Qui ergo tribuit vobis spiritum, & virtutes operatur in vobis, ex operibus legis, an ex auditu fidei? Vnde constat eum baptizatis loqui & Christianis, quibus suum Deus spiritum tribuerat: absurdeque statuisse Pelagium, fieri non posse, vt cuicumque baptizato sit caro contraria, propterea quod Apostolus dixerit, iam eos in carne non esse. In carne quippe esse negauit eos, quibus non dominatur caro, hoc est, concupiscentia carnalis. Rectè enim, inquit Leo, serm. i. de resurrectione Domini, dicimur in carne non esse, si carnales nobis non dominantur affectus; & merito eius depouimus nuncupationem, cuius non sequimur voluntatem. Id autem fit propter lauacrum regenerationis & renouationis Spiritus sancti, per quod spiritu liberati, adhuc tamen carne seruimus. Quatenus enim spirituales sumus & iusti, liberi etiam sumus: sed qua parte adhuc carnales remanemus, seculique amoribus implicamur, seruos esse nos, ea quidem ex parte, non possumus diffiteri. Neque enim corporis substantiã Apostolus carnis nomine designauit, cum dixit, Carnem aduersus spiritum concupiscere: sed ipsum hominem, qua parte carnalis est, & vetustati subiectus. Sicut & Propheta, cum ait, Omnis caro fœnum, & omnis gloria eius quasi flos agri: exsiccatur est fœnum, & cecidit flos,

Rom. 7.

Apud Aug.
lib. de natura
& gratia,
cap. 52. & 58.

*Lib. 9. Epist.
epistola 77.**Epistola 146.**1. Cor. 25.**Ioannis 3.**Rom. 8.*

flos, quia spiritus Domini sufflauit in illud. Quo loco & D. Ambrosius illam carnem significatam accepit, a qua debemus cordis renouatione circumcidi: & Augustinus ipsam hominis corruptionem: quomodo & apud Apostolum euidentiùs accipitur, cum ait, (id quod nonnulli magno errore contra veram & tractabilem corporum resurrectionem facere putauerunt) Caro & sanguis regnum Dei possidere non possunt. Porro homini si carnalis cupiditas dominetur, totus caro est: quemadmodum legitur: Quod natum est ex carne, caro est. & Qui in carne sunt, Deo placere non possunt. Sin ex parte renouatus, spiritualis efficitur (quod enim natum est ex spiritu spiritus est) vt iam per inhabitantem Spiritum sanctum facta carnis mortificet, quae nondum in eo tota est absumpta vetustas; habet illi vnde secum ipse luctetur, vt spiritus aduersus carnem eoncupiscat, id est, spiritualis effectus homo, tantum se oppugnet tantumque sibi displiceat, quantum se adhaerentem esse carnalem. Quomodo sibi quondam beatus Paulinus Episcopus displicuit, veracique & humiliter confessione, Christiani in se hominis pium luctum expressit his verbis: Pauper ego & dolens, qui adhuc terrenae imaginis squalore concretus sum, & plus de primo quam de secundo Adam carnis sensibus & terrenis actibus refero, quomodo tibi audebo me pingere, cum caelestis imaginis inficiator prober, corruptione terrena? vtrunque me concludit pudor; erubesco pingere quod sum, non audeo pingere quod non sum: odi quod sum, & non sum quod amo. Sed quid mihi proderit odisse iniquitatem & amare virtutem, cum id potius agam quod odi, nec elaborem piger id esse quod amo? ipse discors & intestino bello distrahor, dum spiritus aduersus carnem, & caro aduersus spiritum dimicat, & lex corporis, lege peccati, legem mentis impugnat. Infelix ego, qui in me venenatum

inimic

inimicę arboris gustum, nec crucis ligno digessi. Durat enim mihi illud per Adam virus paternum, quo vniuersitatem generis sui pater præuariatatus infecit. Hęc illius viri vera, humilis, & pia deploratio, ipsius quoq. Augustini literis magnoperè collaudata. qui tantum abfuit ab illa Cassiani opinione, bonum esse quod aduersus spiritũ caro concupiscat, (quę Collatione quarta explicata reperitur) vt propterea sese affliçtaret, lugeretque vt miserum. pacem enim habere, quàm tam periculoso bello, contra seipsum præsertim, luctari maluisset. Hoc autem spiritus bellum aduersus carnem, vniuersis vitiorum generibus indictum esse putandum est: cùm ad carnem vniuersa vitia pertineant. vt hoc ipsum etiam quòd superbiam humilitate, quòd inimizodiam charitate, quòd acediam deuotionis alacritate & ardore, quòd auaritiam liberalitate, quòd iracundiam mansuetudine expugnare nitatur, ad eam pertineat conflictationem, de qua scriptum est: Caro concupiscit aduersus spiritũ, & spiritus aduersus carnem. Siquidem opera carnis beatus Apostolus enumerans, etiam illa posuit quę nobis sunt cum demõnibus communia: velut inimicitias, æmulationes, dissensiones, inuidias, sectas. Secum itaque dissidens animus pugnantibus affectionibus inter sese, quarum alias ex reliquiis vetustatis inhærentes, aliàs ex primitiis nouitatis intras habet, verè quidem liber est, præualète atque superante in animo spiritus nouitate: sed plenè liber non est, qui ne superiore quidẽ sui parte ex qua homo propriè nominatur, totã exuerit vetustatem. Vicit ille quidem hostem, suoque de principatu deturbauit, sed ille victus, tenet aliquid victoris sui captiui. Quod ipsum Apostolus deplorauit expressiùs, cùm ita scriberet: Condelector enim legi Dei secundum interiorem hominem. Video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meę, & captiuantem me in

Epist. 106.

Galas. 5.

Rom. 7.

me in

me in lege peccati, quæ est in membris meis. Captiuam autem dixit, aut captiuare conantem, id est, ad consentiendum implendumque cogentem, aut potius, quod non habet controuersiam, captiuam secundum carnem: quam nisi teneret carnalis concupiscentia (quam legem peccati vocat) non utique in ea ullum desiderium, cui mens obedire non debeat, commoueret. Inerat igitur vera quidem Apostolo libertas, in quo mens captiua minimè tenebatur: nec iam peccati seruus censendus erat, cuius dominatum, iustitiæ seu dilectionis spiritus euerterat. Neque enim sic accipiendum est illud: Qui facit peccatû, seruus est peccati; ut qui vel vnum è quotidianis admiserit (quæ nec ab hominibus excellenti iustitia præditis esse hic constat aliena) is peccati simpliciter seruus esse existimandus sit. Etenim cum seruus Domini cuiuspiam seruus sit, non potest peccati seruus appellari, cui non peccatum dominetur. Est etiam hoc in Pelagianis assertionibus iure damnatum, non posse filios Dei vocari eos, qui non omnis omnino peccati sint expertes. Quod si filii sunt, non obstantibus eiusmodi peccatis venialibus, non ergo serui peccati esse dicendi sunt. Licet interim quantum peccent, in tantum etiam peccato seruiant & carni. Quod nisi sic esset, non impedirent peccata venialia, quo minus plena & integra esset à peccati seruitute libertas. Sed interest permultum, quos secundum quid seruire, & quos simpliciter seruos esse iudicemus. Itaque non amplius peccati seruus erat Apostolus, sed plena tamen non erat in eo à peccato libertas, in quo concupiscentia, vel caro seruebat. Quæ reliquæ antiquæ seruitutis vsque ad eum illi graues erant ac molestæ, ut in hac deplorationis vocem erumpere: Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? Non enim sibi sufficit, qui hoc dicit, aut plenam libertatè habere dicendus est, qui se adhuc postu-

*Apud Aug.
Epist. 106.*

lat liberari. Sed qui dedit primam libertatis partem, ut mente seruiremus legi Dei, daturus est aliquando, ut nec carne legi peccati seruiamus. Vnde subiungens Apostolus, in quo repositam haberet spem perfecta huius libertatis, posteaquam dixisset, Quis me liberabit de corpore mortis huius; continuo addidit, Gratia Dei per Iesum Christum Dominum nostrum. Prima proinde libertas est (quod ipse quoque repetit Augustinus) Carere criminibus: sed ista inchoata est, inquit, non plena libertas. habemus enim ex parte infirmitatem, ex parte accepimus libertatem. Ideoque idem alibi, tractans id quod Apostolus seruum se Christi vocat, Libertas, inquit, quæ nunc præstatur sanctis, nondum plena libertas est: sed velut per speculû & in enigmate. Et ideo Sancti seruos se esse dicunt, ad comparisonem illius libertatis, quæ facie ad faciem tribuitur. Quomodo enim potest in carne quis positus, integram adipisci libertatem, ut in nullo seruiat carni? Sic ille. Quod spectans & sanctus martyr Ignatius in epistola quam ad Romanos scripsit: Non sicut Petrus & Paulus, inquit, præcipio vobis, illi enim Apostoli sunt Iesu Christi: ego autem vsque nunc seruus; sed si passus fuero, libertus ero Iesu Christi, & resurgam in eo liber. Hoc ille ad eum modum, ad plenam videlicet adspirans libertatem: quam hic non solum se non assecutum esse, verum etiam Apostolis in eius profectu multo inferiorem, tanto viro digna humilitate sentiebat. Tunc ergo plena erit atque perfecta libertas, quando nullæ erunt inimicitie; tantaque erit abundantia charitatis, ut omnes terrenæ libidinis motus absorbeat; nec solum iam fiat bonum, verum etiam perficiatur. hic enim & Apostolus velle quidem ipsum adherere sibi sentiebat, sed, Perficere, inquit, non inuenio. Quia tunc demum perfici bonum dicendum est, cum non modò non consentitur concupiscentiæ, sed ne motus quidam

*In inchoata
exposit. Epist.
ad Romanos.*

eius

eius vllus, rationi sentitur aduersus: quæ tanta boni perfectio, sanctis quidem mortalem vitam agentibus in desiderio est: sed quamdiu vel carne concupiscitur, re ipsa non habetur. Tunc ergo plena erit libertas, ait Augustinus, quando erit perfecta sanitas ac totius boni consummatio, victo omni ex parte peccato.

CAPVT IX.

Quantum intersit inter libertatem vitam huius ærumnose, et eam qua primi homines ante suum lapsum fruebantur.

P R I M I S autem hominibus plenam & integram dederat libertatē, qui fecerat rectos. Illi enim nulli tali rixa, qualem supra descripsimus, aduersus seipsos tentati atque turbati, in illo beatitudinis loco sua se cum pace fruebantur. Illi in bonis erant, quæ bonitate sui conditoris acceperant, in quibus nullum profecto patiebantur malum. vbi autem nihil sit mali, nihil etiam est omnino seruitutis. Quam igitur incunda libertas, bonisque mentibus optabilis, Dei voluntatem per omnia suauissimè summaque felicitate sequi, nulla aliorum cupiditate retrahente! Quantæ autem & quam tranquillæ potestatis fuerint, etiam in ijs moribus quibus alimenta sumuntur & digeruntur, in illa felicitate Paradisi; quis possit, vt certum est indagare, quis vt dignum est explicare? vbi absit vt credamus aliquid fuisse, vnde sensum nostrum siue intrinsecus siue extrinsecus, aut dolor pungeret, aut labor fatigaret, aut pudor confunderet, aut ardor yreret, aut strigeret algor, aut horror offenderet. Nunc verò quoniam illam libertatem primi hominis culpâ perdidimus, vt sine tentationum experimentis & molestia reluctandæ quod bonum est operamur. vbi concupiscentia, etiam non ad hoc vicerit, vt perdat de sorte sanctorum; tamen vel ob id nocet, quòd sanctarum mentium minuat in bono delectationem. Quæ & quando nolumus, nec ei